

# הלכות הדף היומי

## מסכת נזיר

### תוכן

- א. הריני נזיר כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול הים הרי זה נזיר עולם ומגלח אחת לשלשים יום.....1
- ב. הריני נזיר מלא הבית או מלא הקופה בודקין אותו אם אמר אחת גדולה נזירתי נזיר לי יום ואם אמר סתם נזירתי רואין את הקופה כאילו היא מלאה חרדל ונזיר כל ימיו.....2
- ג. הריני נזיר מכאן עד מקום פלוני אומדין כמה ימים מכאן עד מקום פלוני אם פחות מל' יום נזיר ל' יום ואם לאו נזיר כמנין הימים.....3
- ד. הריני נזיר כמנין ימות החמה מונה נזירות כמנין ימות החמה.....4
- ה. הריני נזיר ע"מ שיהא בכרי זה מאה כור והלך ומצאו שנגנב או שאבד ... מתיר שספק נזירות להקל.....4
- ו. הריני נזיר כל ימי חיי הריני נזיר עולם הרי זה נזיר עולם אפילו מאה שנה אפילו אלף שנים אין זה נזיר עולם אלא נזיר לעולם.....4
- ז. הריני נזיר ואחת מונה שתים ועוד מונה שלש ושוב מונה ארבע ... מהו דתימא ושוב כי כולו והויא ליה שית קא משמע לן דלא.....5
- ח. בית עגול דיגון טריגון פונטיגון אינו מטמא בנגעים מטמא בנגעים.....5
- הדרן נל ננוי.....6

### דף ח.

## א. הריני נזיר כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול הים הרי זה נזיר עולם ומגלח אחת לשלשים יום

האומר<sup>1</sup> הריני נזיר כשער ראשי. או כעפר הארץ. או כחול הים. הרי זה כמי שאמר הרי נזירות עלי כמנין שער ראשי או כמנין עפר הארץ או כמנין חול הים<sup>2</sup>. לפיכך יגלח כל שלשים יום ויתחיל למנות נזירות שניה שלשים יום

<sup>1</sup> רמב"ם הלכות נזירות פרק ג הלכה יח

<sup>2</sup> ולא דמי לנזירות עולם דהתם חד נזירות הוא אלא שמיקל שער בתער אחת ל"ב חדש כאבשלום ולא דמי לנזיר זמן קצוב שהרי נמשך נזירותו עד אותו זמן ואינו מיקל בתער שהרי נזירות אחת היא עד אותו זמן ולא דמי נמי למלא הבית שאם בדקו אותו ואמר לא נתכוונתי אלא לאחת גדולה אין כאן אלא נזירות אחת ואם אמר סתם נזירתי אין כאן אלא נזירות אחת כימי עולם והוי נזיר עולם ומיקל כל י"ב חדש. רדב"ז שם

# הלכות הדף היומי

## מסכת נזיר

ויגלה וכן עד שימות<sup>3</sup>. ובכל תגלחת ותגלחת אינו שותה יין ולא מיטמא למתים ואם שתה או נטמא אפילו ביום התגלחת הרי זה לוקה.

**ב. הריני נזיר מלא הבית או מלא הקופה בודקין אותו אם אמר אחת גדולה נזרתי נזיר ל' יום ואם אמר סתם נזרתי רואין את הקופה כאילו היא מלאה חרדל ונזיר כל ימיו**

האומר הריני נזיר מלא הבית או מלא הקופה. בודקין אותו<sup>4</sup> אם אמר לא היה בדעתי שאהיה נזיר כל ימי, ולא נתכוונתי אלא להאריך זמן הנזירות זמן מרובה, הרי זה נזיר שלשים יום בלבד. ואם אמר סתם נדרתי, רואים את הקופה כאילו היא מלאה חרדל, ו"א<sup>5</sup> שהרי הוא נזיר עולם ויהיה נזיר כל ימיו. ויש לו לגלח משנים עשר חדש לשנים עשר חדש ויביא קרבנותיו כשאר נזירי עולם. וי"א<sup>6</sup> שהוא נזיר נזירות כמניין החרדל, ועד יום מותו הוא נזיר, וכל ל' יום מגלח ומביא קרבנותיו ואח"כ עוד ל' יום וכן לעולם, כאומר

<sup>3</sup> פי ששערות ראשו מרובים משני חייו ויהא מגלח כל ימיו

<sup>4</sup> וזהו שבכאן בודקין אותו ולא בשארי דינים שנתבאר, משום דבכולם הלשון מבורר לנו ואם אפילו יאמר שלא כיון כן אין משניחין בו, אבל לשון מלא הבית מלא הקופה אין לו לשון ברור ולכן בודקין אותו. ערוך השולחן העתיד שםסעיף יט

<sup>5</sup> דעת הרמב"ם. והמפרשים תמהו עליו הרי בגמרא פריך וליחזי הקופה כאלו היא מליאה קישואים ודלועים ותיחזי ליה תקנתא כלומר שימנה נזירות כמניין הקישואים שנכנס בתוכה, ומתריץ חזקיה דאתי כר"ש דס"ל ספק נזירות להחמיר, ור' יוחנן מתריץ אפילו תימא ר' יהודה דספק נזירות להקל אך דאתיא כרבי באומר הריני נזיר כשיער ראשי הוי רק נזירות אחת עד עולם אא"כ אמר הרי עלי נזירות לשון רבים, והכי הוי מסקנא דסוגיא, ומעתה תימא גדולה דהרמב"ם שפסק דלא כר"ש ודלא כרבי לא ה"ל לפסוק דרואין הקופה כאלו היא מליאה חרדל אלא כאלו היא בקישואין ודלועין, ובאמת היא קושיא אלימתא. הנה יש מהמפרשים לח"מ ותו"ט שנשארו בתימא וועיין מל"מ מה שתירץ ופלא שהראב"ד לא השיגו. ולענ"ד נראה דדברי הרמב"ם ברורים, דיש להתפלא על קושית הש"ס דפריך נחזי בקישואין ודלועין והרי הוא לא נתכוין לא לקישואים ולא לחרדל אלא אמר סתם כפי שיסבול הלשון וא"כ אטו קישואין ודלועין סובל יותר מחרדל. וכן הוא להדיא בירושלמי על משנה זו דמלא הקופה וז"ל הירושלמי, אמר ר' מני מטילין אותו לחומרין בתחלה רואין אותה כאלו מליאה אתרוגין ואח"כ רמוגין ואח"כ אגוזים ואח"כ פונדקין ואח"כ פלפלין ואח"כ שומשמיין, עכ"ל הירושלמי. וה"פ דכיון דאמר סתם מלא ולא נתכוין לאיזה דבר בע"כ שסובלת הכל מכל מה שיכולין למלאותה ומתחלה ממלאין אותה בדברים גדולים ואח"כ בקטנים שהרי לכך עשויה, א"כ ממילא שנכלל בלשון זה מכל מה שיכולין למלאות. ובגמרא מפרש פי' אחר, וה"פ ר"י אמר אפילו תימא ר' יהודה התם לא נחית לנזירות הכא נחית לנזירות במאי לסלוקי מיניה, ושני תירוצים הם האחד כיון דנחית לנזירות והוא נזיר וודאי אמר כפי שיסבול הלשון דמלא הקופה הלא הלשון סובל הכל וכדברי הירושלמי, ועוד דאין במה לסלקו מהנזירות, ועל זה פריך למה אין במה לסלקו הרי נוכל לסלקו ע"י קישואין ודלועין, ועל זה תירץ דס"ל כרבי, אבל התירוץ הראשון קיים. ואפילו לא נדקדק כל כך פסק בהירושלמי וס"ל דהש"ס דרך דחייה קאמר בדרך הש"ס בכ"מ, ולכן גם הראב"ד לא השיגו ערוך השולחן העתיד שם סעיף כב – כג

<sup>6</sup> המפרש ותוס' בסוגיין ולפי מה שפסקו בהא כרבי וכו"ר.

# הלכות הדף היומי

## מסכת נזיר

הרי נזיר כשער ראשי. וי"א שהוא נזיר כמנין קישואין שיכול להכניס בקופה זו ובית זה וכל ל' יום מגלה ומביא קרבנותיו ואח"כ עוד ל' יום. וכן הלאה<sup>7</sup>.

### ג. הריני נזיר מכאן עד מקום פלוני אומדין כמה ימים מכאן עד מקום פלוני אם פחות מל' יום נזיר ל' יום ואם לאו נזיר כמנין הימים

כבר התבאר לעיל דף ז: שהאומר<sup>8</sup> הריני נזיר מכאן עד מקום פלוני, אם לא החזיק בדרך הרי זה נזיר שלשים יום בלבד, שלא נתכוון זה אלא לנזירות גדולה והרי לא פירש זמן.

ואם החזיק בדרך מוכח הדבר שעל דעת שיהא נזיר כל זמן שיהא בדרך אומר, ועוד כיון שהחזיק בדרך אין לומר שכונתו שקשה וארוכה לו הנזירות בדרך ארוכה, שהרי רואים אנו שאינה ארוכה לו כיון שהחזיק ללכת בה<sup>9</sup>, לפיכך אם היה מהלך פחות משלשים יום הרי זה נזיר שלשים יום, ואם היה יותר משלשים יום הרי זה נזיר נזירות אחת<sup>10</sup>, כמנין הימים.

וי"א<sup>11</sup> שהחזיק בדרך, אינו אלא לאחר שהלך בדרך, שתולים אנו שכל זמן שהיה בדרך הכוונה היא שבשביל הנס שנעשה לו שהלך לשלום קבל עליו נזירות כזמן שהיה בדרך. אך אם לא הלך עדיין בדרך, אם אינו יודע המרחק עד מקום פלוני גם אם הוא יותר משלושים יום הרי זה נזיר שלשים יום שכונתו שקשה וארוכה לו הנזירות בדרך ארוכה. וי"א<sup>12</sup> שברוצה להחזיק בדרך שרוצה לשום לדרך פעמיו לאותו מקום וקבל עליו, מסתמא מפני אונסי הדרך קבל עליו נזירות להנצל מסכנת הדרך ולפיכך הרי הוא נזיר כי אם השיעור שיהיה בדרך, וכל שכן אם כבר הלך בדרך, אך אם לא החזיק כלל הרי זה נזיר רק שלשים יום.

<sup>7</sup> לקומי הלכות שם ד. כפי מה שפסק בחמים במשנה וס"ל דה"ה הכא.

<sup>8</sup> רמב"ם הלכות נזירות שם הלכה ה

<sup>9</sup> בסף משנה שם.

<sup>10</sup> עיין ערוך השולחן העתיד הלכות נזירות סימן ח סעיף יא – יב שבין בהריני נזיר מכאן עד סוף העולם ובין עד מקום פלוני אין כאן רק נזירות אחת אפילו בלא אחת. והרמב"ם לא הזכיר כלל הנזירות דמכאן עד סוף העולם דזהו כמו שאמר נזירות גדולה והכל אחד לפי המסקנא דרבה, וגם רבא לא פליג על סברת רבה אלא שאומר שא"צ לזה ע"ש, אבל התירוץ שהחזיק בדרך מוכרח לפי הסוגיא ולכן כתבה הרמב"ם

<sup>11</sup> משנה למלך שם בדעת המפרש.

<sup>12</sup> משנה למלך שם בדעת תוס'

# הלכות הדף היומי

## מסכת נזיר

ד. הריני נזיר כמנין ימות החמה מונה נזירות כמנין ימות

### החמה

האומר<sup>13</sup> הריני נזיר כמנין ימות השנה מונה נזירותיו כמנין ימות השנה, אם פירש שנות החמה מונה שלש מאות וששים וחמש נזירות, כל אחד מהן שלשים יום. ואם פירש שנת לבנה מונה שלש מאות וחמשים ארבע נזירות, ואם סתם, מונה שלש מאות וחמשים וארבע נזירות שהרי בארנו שכל הנדרים הולכין אחר לשון בני אדם, ורוב שני החמה שלש מאות וחמשה וששים יום, מונין לה ורוב שני הלבנה שלש מאות וארבע וחמשים יום מונין לה<sup>14</sup>, ואין קורין כל העם שנה סתם אלא לשנת הלבנה.

ה. הריני נזיר ע"מ שיהא בכרי זה מאה כור והלך ומצאו שנגנב או שאבד ... מתיר שספק נזירות להקל

האומר<sup>15</sup> הריני נזיר אם יהיה בכרי זה מאה כור, והלך למורדו ומצאו שנגנב או שאבד, אינו נזיר וכן כל כיוצא בזה שספק נזירות להקל.

דף ח:

ו. הריני נזיר כל ימי חיי הריני נזיר עולם הרי זה נזיר עולם  
אפילו מאה שנה אפילו אלף שנים אין זה נזיר עולם אלא  
נזיר לעולם

כבר התבאר לעיל דף ז: שמי שאמר<sup>16</sup> הריני נזיר עולם, הריני נזיר לעולם, או הריני נזיר כל ימי חיי, הרי זה נזיר לעולם, שאם הכביד שערו מקל בתער משנים עשר חדש עד שנים עשר חדש, ומביא קרבנו שלש בהמות כשיגלח,

<sup>13</sup> רמב"ם שם הלכה ז

<sup>14</sup> אף על גב דלפעמים שנות החמה יותר או פחות משש"ה ושנות הלבנה פחות או יותר משנ"ד מ"מ בלשון בני אדם שנות החמה שש"ה ושנות הלבנה שנ"ד, וסתם שנה בלשון בני אדם הם שנות הלבנה שהרי על תוספת ימי החמה אנו עושים עיבורים כידוע ערוך השולחן העתיד שם סעיף יח

<sup>15</sup> רמב"ם שם פרק ב הלכה ט

<sup>16</sup> רמב"ם שם הלכה יא

# הלכות הדף היומי

## מסכת נזיר

ואם אמר הריני נזיר אלה שנה, הרי זה נזיר לזמן קצוב, ואף על פי שאי אפשר שיחיה האדם אלה שנה<sup>17</sup>, ולפיכך אינו מגלח כלל אלא אם נטמא כשאר נזירים לזמן. וכבר התבאר לעיל דף ד. שהנזיר לזמן אסור לגלח עד סוף ימי נזירו, שנאמר (במדבר ו פסוק ה) כָּל יְמֵי נְדָר נְזִירוֹ תַעֲר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ עַד מָלֵאת הַיָּמִים וְגו'. וי"א שאם אמר הריני נזיר לעולם או שקצב זמן נזירתו לשנים שאי אפשר שיחיה בהם, הרי הוא נזיר לעולם הרבה נזירות, ומגלח כל שלשים יום וזהו דינו כמו האומר הריני נזיר בשערות ראשי שיתבאר להלן דף ח. וטעמו שמכיון שא"א שיחיה כל כך אמרינן שכוונתו לנזירות הרבה. לפיכך יגלח כל שלשים יום ויתחיל למנות נזירות שנייה שלשים יום ויגלח וכן עד שימות, ובכל תגלחת ותגלחת אינו שותה יין ולא מטמא למתים ואם שתה או נטמא אפילו ביום התגלחת ה"ז לוקה<sup>18</sup>.

**ז. הריני נזיר ואחת מונה שתים ועוד מונה שלש ושוב מונה ארבע ... מהו דתימא ושוב כי כולו זהו והויא ליה שית קא משמע לן דלא**

אמר<sup>19</sup> הריני נזיר ואחת הרי זה נזיר שתים<sup>20</sup>, הריני נזיר ואחת ועוד הרי זה נזיר שלש נזירות, הריני נזיר ואחת ועוד ושוב הרי זה נזיר ארבע נזירות.

**ח. בית עגול דיגון טריגון פונטיגון אינו מטמא בנגעים טטרגון מטמא בנגעים**

אין הבית<sup>21</sup> מטמא בנגעים עד שיהיה בו ארבע אמות על ארבע אמות או יתר ויהא לו ארבעה כותלים והוא בנוי בארץ באבנים ועפר ועצים שנאמר

<sup>17</sup> דרבינו ס"ל דנזיר לעולם לא הוה נזיר כלל דעיקר הנזירות הוא שיגלח ויביא קרבן ונזיר עולם הוה מין נזירות בפ"ע כמבואר בהך דנזיר דף ס"א ע"ב וכן מוכח בספרי פ' נשא פסקא ל"ב וע"ש בפסקא כ"ז דעיקר הנזירות הוא הזמן וכיון דאין לו זמן שוב לא הוה בגדר נזירות לבד מנזיר עולם דזה הוה הלכה לכך ס"ל לרבינו דלעולם הוה ג"כ בגדר נזיר עולם דאל"כ לא הוה נזיר כלל משא"כ זמן אף דהוא זמן גדול מאד לא איכפת לן. צפנת פענח שם

<sup>18</sup> ערוך השולחן העתיד הלכות נזירות סימן ח סעיף מז יז

<sup>19</sup> רמב"ם שם פרק ג הלכה ח

<sup>20</sup> ואין אומרים דנחית לדקדק בחשבון וליהוי כאלו אמר הריני נזיר מ"ה יום קמ"ל דאינו כן. ערוך השולחן העתיד שם סעיף ז

<sup>21</sup> רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק יד הלכה ו

# הלכות הדף היומי

## מסכת נזיר

את אבניו ואת עציו ואת עפרו, אבל אם היה בו פחות מארבע אמות על ארבע אמות או שהיה עגול או שהיה בעל שלשה כותלים או בעל חמשה או שהיה בנוי בספינה או תלוי על ארבע קורות אינו מטמא בנגעים, היה בנוי על ארבעה עמודים מטמא בנגעים.

## הדרן כל כנויי

---